

İstanbul Tabip Odası
Aile Hekimleri Komisyonu
İstanbul Aile Sağlığı Merkezleri Deprem Güvenliği ve Acil Eylem
Hazırlığı Programı

Aile Sağlığı Merkezleri (ASM) Deprem Güvenliği

İstanbul'un 39 ilçesindeki 782 mahallede 1200 civarında Aile Sağlığı Merkezi(ASM) hizmet vermektedir. Bunların ancak yarıya yakını ASM olarak inşa edilmiş binalarda hizmet vermektedir. Büyük bölümü ise özel şahıslardan kiralanan sağlık hizmet amaçlı olmayan binalardan oluşmaktadır. ASM lere ait kamuya açık bir bina envanteri ve deprem güvenliği çalışması mevcut değildir. Beklenen İstanbul depremindeki olası 194.000 binanın orta ve üstü hasar göreceği, yolların kapanacağı ve 2 milyon kişinin acil barınma ihtiyacı olacağı tahmin edilmektedir. Bu tahminlerin yapıldığı Kandilli Rasathanesi raporunda gerçekleşecek riskin 1,5-4 kat daha fazla olabileceği belirtilmiştir. İstanbul da olası deprem ve sonrasında, İstanbul'un tüm mahallelerinde bulunan ASM binaları, sağlık birimlerine kolay erişimle temel sağlık hizmetlerinin sunulması başta olmak üzere, yönetsel organizasyon mekânı, barınma gibi çok amaçlı kullanılarak birçok sorunun giderilmesinde oldukça önemli işlev göreceğini düşünüyoruz. Deprem sonrası özellikle eve bağımlı yaşlı ve engelli bireylerin kayıtları ASM birimlerinde mevcut olması sayesinde vatandaşlarımıza ulaşmak kolay olacaktır.

Yukarıda belirtilen başlıca sebeplerden dolayı ASM binalarının deprem sonrası çalışabilir olması ve acil eylem hazırlık planının mevcut olması önem arz etmektedir.

Son yaşanan İzmir depreminde olduğu gibi aile sağlığı merkezlerinin depreme hazırlıklı olmadığı, deprem eylem planları içinde yer almadığı anlaşılmaktadır.

Şubat 2020'de İstanbul Tabip Odası Aile Hekimliği Komisyonu tarafından İstanbul daki ASM binalarının depreme karşı durumunu anlamaya çalışmak için yapılan anketle, aile sağlığı merkezlerinin %32'sinin 1999 İstanbul depremi öncesinde inşa edilmiş binalarda olduğu, %89'unun deprem dayanıklılık testi olmadığı ve test yapılanlar arasında güvenli olarak geçen bina oranının sadece %10 olduğu belirtilmiştir. (Anket sonucu ekte sunulduştur Grafik 1, Grafik 2)

İstanbul Tabip Odası Aile Hekimleri Komisyonu Talep ve Beklentileri

- Riskli bölgelerde ve talep edenlerden başlayarak tüm aile sağlığı merkezlerinin yapı tespit taramasının öncelikle ve hızla yapılması.
- Tespit edilmiş ve edilen deprem riskli binaların güçlendirilmesi, güçlendirilemiyorsa güvenli binalara taşınması
- Aile sağlığı merkezlerinde gönüllü hekimler ve toplum katılımı ile deprem eğitimlerinin yapılması
- Aile sağlığı merkezlerinin katılacağı bir acil eylem planının hazırlanması ve düzenli olarak güncellenmesi.

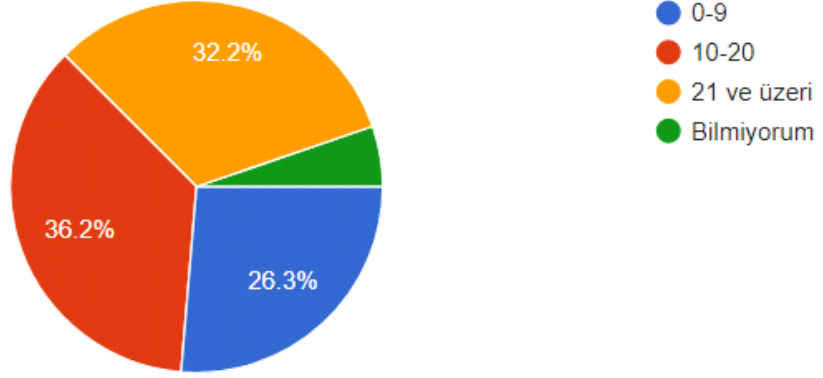
- Aile Sağlığı Merkezlerinin afet sırasında ve sonrasında hizmet verecek şekilde ve acil toplanma yeri ya da sığınak gibi birimleri de içeren düzenlemeler yapılarak yeniden kurgulanması.

Eylem Planı

- 1.Yukarıda belirtilen gerekçeler ve amaçlar doğrultusunda öneriler hayata geçirilmesi için İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile görüşülerek destek istenmesi
- 2.ASM binalarında yapılacak inceleme sonuçlarına göre belirlenen öneri ve hedeflerin yaşama geçirilmesi için kamuoyu oluşturma amacıyla yazılı görsel sosyal medya, basın açıklamaları, ziyaretler vs birçok araçları kullanarak kampanya yürütmek.

ASM binanız kaç yıllık

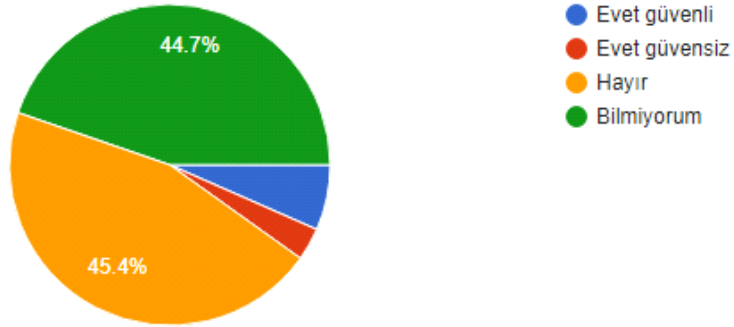
152 responses

Grafik 1. İstanbul'da Aile Sağlığı Merkezleri binalarının yaşı

ASM binanızda deprem dayanıklılık testi yapıldı mı?

152 responses

Grafik 2. Aile Sağlığı Merkezleri için deprem dayanıklılık testi sonuçları

Günde ortalama 2 milyondan fazla kişinin giriş yaptığı İstanbul'daki aile sağlığı merkezlerinin yaklaşık üçte birinin 1999 depreminden önce inşa edildiği düşünüldüğünde, bu kurumların deprem anında binlerce kişi için ölüm tehdidi oluşturduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır.

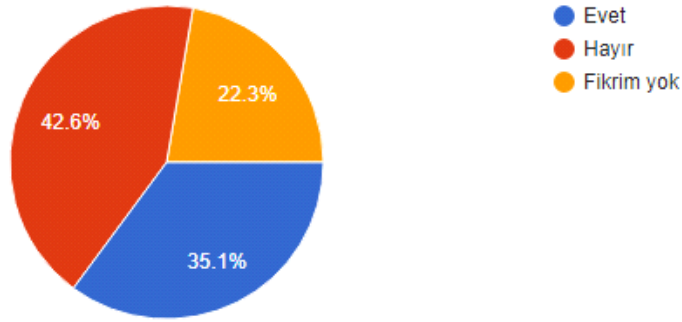
Aile Sağlığı Merkezleri Yapı Tespit Taraması

İBB Temmuz 2020’de açıklanan Deprem Seferberlik Eylem Planı doğrultusunda yapılacak ‘‘Yapı Tespit Taramaları’’ çalışmasına başlayacağını açıklamıştır. Bu çalışmada başta deprem zemini güvensiz olan mahallelerden başlamak üzere tüm Aile Sağlığı Merkezlerinin taramalarının öncelikle taramalarının yapılması gerekmektedir. Olası deprem sonrası kriz anında güvenli sağlık hizmeti sunulacak mekanlar ilk 72 saat içinde pek çok hayatın kurtarılması için hayati önemdedir. Ulaşımın aksaması nedeniyle hastanelere ulaşamayacak insanlar için mahalle içinde ve kolay ulaşılabilir aile sağlığı merkezlerinin deprem sonrası hizmet verebilmesi oldukça önemlidir. Bu nedenle İBB tarafından yapılan yapı tespit çalışmalarında aile sağlığı merkezlerinin dayanıklılık testinin yapılması ve binaların güvenli olması hayati önemdedir.

Güncel durumda ise İstanbul Tabip Odasının yaptığı araştırmada hekimlerin yarısından fazlasının görev yaptıkları ASM binalarının kaçıncı deprem kuşağında olduğunu bilmediği bildirilmiştir (Grafik 3)

Çalıştığınız ASMnin bulunduğu bölgenin kaçıncı deprem kuşağında olduğunu biliyor musunuz?

148 responses

Grafik 3. Aile Hekimlerinin görev yaptıkları Aile Sağlığı Merkezlerinin kaçıncı deprem kuşağında olduğu konusundaki bilgileri

Aile Sağlığı Merkezleri Deprem Acil Eylem Planı

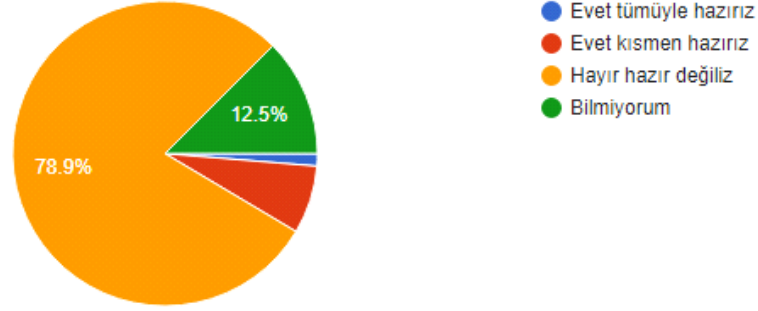
Tüm Aile Sağlığı Merkezlerinde deprem/afet acil eylem planının yapılması gerekmektedir. İstanbul'daki Aile Hekimleri binalarında bir deprem hazırlığı yapılmadığını (Grafik 4) ancak deprem hazırlığında görev almaya gönüllü olduklarını bildirmişlerdir.

Ayrıca afet eylem planlarının uygulanabilmesi için Aile Sağlığı Merkezlerinin ne kadarının yeterli olduğu ayrı bir araştırma konusudur. Zira yangın ıkışları, acil toplanma alanları gibi afet durumunda gerekli olan koşulları karşılayamayan pek çok ASM binası mevcuttur.

Aile sağlığı merkezleri deprem sonrası 72 saat içinde erken müdahale, deprem sonrası müdahalelerin yapılması, barınma, temiz su, eve bağımlı hastaların tespit ve takibi, gebe, bebek ve yaşlı riskli nüfusun envanteri ev takibi konusunda önemli müdahale ve takip imkanına sahiptir. Bu nedenle mahalle gönüllüleri ile yapılacak hazırlıklar ile deprem anı ve sonrasında müdahale imkanına sahip olabilirler. İBB ve AFAD ekipleri ile ASM ve mahalle gönüllülerin deprem acil müdahale eğitimleri alması için yapılacak çalışmalar ve güvenli bir aile sağlığı merkezi deprem sonrası yaraların sarılması için faydalı olacaktır.

ASM'nizde afet planı kapsamında deprem hazırlığı yapıldı mı?

152 responses

Grafik 4. Aile Sağlığı Merkezlerinde afet planı kapsamında deprem hazırlığı yapma durumları

İstanbul Tabip Odası Aile Hekimliği Komisyonu bu konuda yapılacak çalışmalarda AFAD, İBB, İPKB ve gönüllü kurumlar ile iş birliği içinde çalışmaya hazırdır.

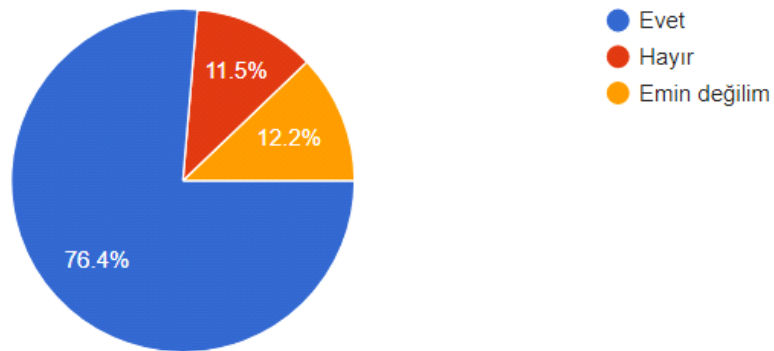
İstanbul Aile Hekimliği Çalışanları Deprem Hazırlığında Görev Almaya Gönüllüdür.

Çalışmamıza katılan hekimlerin %76.4'ü ASMLerin deprem öncesi eğitimler ve deprem sonrasına yönelik hazırlıklarda görev alması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca yarıya yakını bu çalışmalarda gönüllü olarak görev alabileceğini belirtmiştir. Beklenen İstanbul depremi için bu hazırlığın gecikmeden yapılması binlerce hayatın kurtulmasını, yüzbinlerce kişinin yaralarının sarılmasını sağlayabilir.

Ancak öncelikle binaların deprem açısından risk tespitinin yapılması, gereken güçlendirmelerin yapılması, ya da güvenli binalara geçişin yapılmasının sağlanması kamu güvenliği açısından oldukça zaruridir.

Sizce ASMLer deprem öncesi depreme hazırlığın bir parçası olmalı mı?

148 responses

Grafik 5. Aile Hekimlerinin ASMLerin depreme yönelik hazırlıklarda görev alması gerektiği ile ilgili düşünceleri